

Előfizetési árak:
Egész évre 4 forint, félévre 2 forint,
negyedévre 1 forint.
Egyes szám ára 8 krajczár.
Hirdetések mérsékelt árak szerint.

A lap megjelenik minden vasárnap.
Felelős szerkesztő:
ERSCHINGER JÁNOS.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: vasút-u. 15.
hová a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal: főt. 20.
hová a lap anyagi részét illető közle-
mények és előfizetési pénzek küldendők.
Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

UJPEST- ÉS RÁKOSPALOTA KÖZSÉGEK TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

Építkezés.

Ujpesten úgy épít eddig mindenki, a hogy neki tetszik. És mert az izlések tudvalevőleg különbözők, sőt igen sok rossz izlésű ember van, ennél fogva a rossz izlésű építkezések a jobb izlésűekkel szemben tulsúlyban vannak. Hogy ez nem válik valami különös dicséretére Ujpestenek, azt talán felesleges is mondanunk és hogy abból a bizonyos dicséretből az oroszlanrész a községi közigazgatást illeti, azt talán szintén nem szükséges különösen hangsúlyoznunk.

A községi közigazgatás azonban védekezik.

Azt mondja, hogy Ujpesten, a mikor az Károlyi István gróf jóvoltából keletkezett, még embrió korában Budapest fő- és székváros egyik leghatalmasabb külvárosának prädestinálták a községi közigazgatás vezetői. Hogy pedig azzá legyen, oly eszközöket és módokat kellett felhasználniok, melyek, ha rosszak voltak is, a kitűzött cél által szentesítve lettek.

Mindenekfelett arról kellett gondoskodniok, hogy az Ujpestenek elnevezett homokbuczkákra embereket edessessenek, a kik a szélsőkergette, ördögüzte számartóviseket, bogáncsokat kiirtsák, a homokot a főváros előtt lekössék. Erre persze az emberek csak úgy vállalkoztak, ha viszont szolgálmányul különös kedvezményekben részesültek. Kaptak is. Adott a gróf telket, a melyért csak

bagatell évi bért kellett fizetni, aztán kaptak még jogot az italmérés szabad gyakorlására is.

Telket kapni és szabadon mérni a bort és pálinkát a főváros közelében! ez nagy szó.

Jöttek is az emberek nemcsak az ország, de a világ minden részéből.

Ezek aztán, mert még sem voltak, vadak, tető alatt szerettek volna és kívántak is lakni; és mert a gróf és a község házat nem adott, építkezniök kellett.

Igen ám, de az építkezéshez anyag kell, azt sem adott a gróf, sem a község; azt tehát nekik kellett a sajátjukból beszerezniök; és mert a ki ide vetődött semmi esetre se volt bankár vagy tőkepénzes, házikójának felépítéséhez annyi anyagot és olyan anyagot szerezhetett be, a mennyit és a milyet kevés aprópénzeért vagy hitelbe kapott.

Elképzelhető, hogy kevés aprópénzért vagy pláne hitelbe mennyi és milyen anyagot kaphatott és kapott az az ember, a kinek a rajta levőn, no meg 5—6 gyerekén és feleségén kívül semmije se volt.

De hát annyi és olyan anyagot még is kapott, hogy magának a 300 □ öl kerületen egy viskót építhetett, mely őt és családját az idő viszontagságai ellen megvédte és a hová a fővárosi drágálakbérletek elől menekülhetett.

No már most, ha az a községi közigazgatás oda áll és bizonyos szigorú

szabályokat alkot az építkezésekre nézve úgy az az ide tévedt ember nem építhetett, tehát itt nem lakhatott és így a község be nem népesülhetett volna.

Ezt a védekezést a rég multa nézve, úgy-ahogy, fogadjuk el.

Ámde a közelebbi multa és különösen a jelenre mi több a jövőre nézve ez és hasonló indokolás helyét meg nem állhatja.

Már az 1876. évben készült községi szabályrendelet is felöleli az építkezés körüli megszorításokat s legalább fővonalokban intézkedik arról, hogy az építkezések mi a köteleessége az építkezés megkezdése előtt; hogy mik a jogai a községi közigazgatásnak az építkezések engedélyezése vagy betiltása körül.

És a szabályrendeletnek az építkezésekre vonatkozó néhány paragrafus nem is olyan nagyon rossz.

Elmondja, hogy építeni a községi előljárással engedély nélkül nem szabad, hogy az engedélyt a tervrajz csatolása mellett kérelmezni kell, hogy az utcára csak homlokzattal lehet építeni, hogy a szomszéd felől mindig tűzfal építendő, hogy az építést csak erre jogosított iparhatósági igazolvánnyal ellátott egyén teljesítheti.

Beszél arról is, hogy az emésztő gödrök, kutak, kémények hogyan építtessenek, végül egész apodictice intézkedik a felől, hogy a telektulajdonos tartozik telkét bekerítettetni.

Ezek a szabályok 1876. év óta ér-

A „KÖZÉRDEK” TÁRSZÁJA.

Lakodalmi jelenet.

Javában folyt már a lakodalom,
Szól a zene, nem is kell mondanom,
Peti cigány húzza keservesen,
S tőle ezt rosszneven sem veszem:
Tudja, hogy sírva vigad a magyar,
Hajh! mert keble szazados búttakar.
Szól a zene; a vőfény legelül,
Mint szikra kipattan a nép közül,
Jobbján hozza a nász menyasszonyát
Mint ha hozná erdők liliumát:
Vad szemérmes és megis angyali,
Arcán örömpirt látsz hajnallani.
S midőn egyszer a vőfény uram a tert,
Meggerte és ismét a közepre ért.
Szóval, szemmel int: »Utánam fiúk!
Tánczra! van leány elég — kinek kijut!»
S egy perc alatt a tánczter megtelik.
Feltalálván magáét mindenik.
A lányok hej csak is most boldogok:
Szemeikben szerelmi láng lobog;
Nem árul petrezselmet Orsolya,
Mozog minden pártá és rokolya,
Röpül a kendő, a piros szalag,
A homlok izzad, a kebel dagad.
Meg a menyecskék sem maradnak el,
Ők is kitesznek magukert, ha kell — —
Foly a táncz — — és im itt a vőlegény,
Mint illik, a menyasszony már kezén.
Kezén tartja — szívére is veszi, —
Ugy hiszem, hogy ezt már joggal teszi: —
Joggal nem joggal? — szintén azt teszik
A többiek, beszélhetsz most nekik.
No de semmi! táncz közben tán lehet,

Hisz a lányok sem mondanak nemet — —
Foly, foly a táncz. — apróság jó utol,
A sarkantyuk pengése közbe szól,
S a zenevel összhangban versenyez:
Uj inger a vőfély szívének ez.
És hogy valami trefát tegyen,
Egy bus legényhez ugrik hirtelen:
»Mit bámulsz itt? járjunk egyet ecsemel!
S fordul vele, — — az elesik szegény! — —
Es — — ajka nem, — szemében könye szólt,
Szíve fájt-e vagy lába, mely fa volt?

Felicie.

A czimbalmos.

Novellétie.

Irta: Horvath Sándor.

Olyan ábrándosan, olyan hévvel, olyan szivrehatóan tudta verni azt a megdrótozott szárazfát, hogy szinte sirt bele minden hur, minden hang.

Büszke is volt reá a banda, nagyon büszke. Lehetett is, mert ha szőke művészek kezebe vette azt a két karsu pálcikát s razendített valami régi bus notát, oly edes, oly bűvös hangok szálltak meg a hallgatót, hogy nem egyszer a szemekben felesillanó könnyek is elarultak a mely meghatottságot — —

Derek gyerek is volt az a Sulyok Gazsi!
Ugy szedték fel az ut porából, s úgy látzott valami koválygó cigánykaraván kapta el. Szőke volt az istenadta, de azért megis csak felszedtek s czimbalmost neveltek belőle a bandájuk számára.

Alig volt náluk negy évig, már is messze vidéken meséltek csodajátékaról, s a nagy urak vetekedve vitték bandájukat kastelyaikba és mind csak a kis czimbalmos Gazsiért.

Őt akarták magát hallgatni, s míg ő játszott, a banda többi tagjai örömmámorban usztak s borban fürdöltek.

Igy multak az évek gyors egymásutánban. Sulyok Gazsi a huszadik életét taposta. Szép, szálás legény lett belőle s sehogy sem vágott szőke fürtével s fehér arczbőrrel Farao többi ivadéka közé.

Ki is lepelt a bandából, lelke a jövőbe szárnyalt, mely rózsás színben festett eleje szép, fenyés, dicsőséges pályát. Nem csoda, hisz a banda tagjai is egyre csak arról beszélgettek, hogy Gazsiból még nagy ember lesz egyszer.

A bandából való kilepése utáni napon Karczfalvi gróf meghívta fogadott leánya mellé »czimbalomtanárnak«.

A grófkisasszony szintén nagy kedvvel veregette a czimbalom rezgő hurjait s rövid idő alatt igen sokra vitte. A Gazsi gyerek is összeszedte ám minden tudományát, hogy szegyént ne valljon tanítványával s nem is hiába, mert a gróf, ki többször vegig hallgatta a czimbalomórát, nem egyszer fejezte ki elismerését a meglepő eredmény felett.

A grófkisasszony olyan engedelmes volt tanárjával szemben. Ha Gazsi csak parányi hibát vett észre akár a tört akordok előadásában, akár a verőpálcikák torlásában, rögtön felszólt s a grófkisasszony mindannyiszor türelmesen kijavította a hibát...

A gróf a második feleségét is eltemette. Gyermeke nem volt. Azaz igen, volt az első hitvesétől, de azt, annak valami titkos, bűnös cselekménye folytán elvesztette...
(Vége köv.)

vényben vannak, mert az építkezésekre vonatkozó új szabályrendelet még nem jogerős. Tehát 1876. év óta, a mikor a községi lakosság száma már meghaladta a 8000 lelket, az építkezések tekintetében szigorúabban, legalább is a szabályrendelet keretén belül kellett volna és kellene a jelenben is eljárni.

Ugyan a már álló 2200 ház közül hány épült a községi előjáróság engedélye mellett?

Fel kell tennünk, hogy igen kevés, mert akkor alig lehetne tűzfalas ház — mint a hogy van — az utczára, alig állíthatattak volna fel azok a kulipintyók még az újabb időkben is, melyek kevésbé emberek, mint inkább állatok befogadására alkalmasok és végül nem tételhetjük fel, hogy a községi előjáróság engedélye mellett épülhetett volna az emeletes házak azon némelyike, melyek szemmel láthatólag annyira gyöngye alkotmányok, hogy az életbiztonságra nézve veszélyesek.

Hogy ezek a rozoga tákolmányok mégis állnak, egyedül a községi előjáróság az oka még akkor is, ha nem az ő engedélye mellett épültek is.

A bekerítetlen telkek száma szembeötlően nagy: nem csoda, mikor számtalan ember lakta udvar síncs bekerítve, vagy ha be is van kerítve, kapu hiányban leledzik.

Ennek a pusztai eselédkolóniához hasonlító állapotnak ugyancsak könnyen véget lehetett volna vetni.

Utóvégre is azért van ez a községi előjáróság, hogy őrkdjék minden felett a mi a községben történik, s így elvitázhatatlan kötelessége az építkezéseket is éber figyelemmel kísérni s a mi rossz, helytelen, szabályellenes, annak megszüntetése iránt erélyesen intékedni.

Az a körülmény, hogy az új szabályrendelet nem jogerős még, kifogás a lanya ellenőrzés és felügyeletet illetőleg nem lehet, mert meg van a régi szabályrendelet, de még vannak köz- és tűzbiztonsági, közrendészeti és közegészségügyi általános minisiteri szabályok is. Ezeket mind felhasználhatja, sőt felhasználni kötelessége is akkor, a mikor általános érdekről van szó.

Figyelembe ajánljuk egyrészt az építési szándékozókknak, hogy a községi előjáróság engedélye nélkül és az építkezésekre nem jogosított kontárokkal ne építtessenek, másrészt a községi előjáróságtól is megkivánjuk, hogy az építkezéseket ezentúl szigorúan ellenőrizze, minden rendellenes építkezést idejében gátoljon meg, azok ellen pedig, a kik a törvényt és szabályrendeletet kijátszák, tegye meg a törvényes megtorlásra irányuló lépéseket.

Az emberek édesgetésére, a rosszizlésű emberekre most már Ujpestnek szüksége nincs.

Az évforduló.

Holnap lesz az ezredeves ünnepek legfényesebb napja, holnap tartja meg a nemzet legjelentőségtebb pontját az ezredeves ünnepnek, t. i. évfordulóját annak az örömnapnak, a mely visszaadta legszebb jogunkat, legdrágább kincsünket: alkotmányunkat és szabadságunkat.

Holnap lesz 29 éve annak, hogy a magyar nemzet rajongó lelkesedéssel felvette szeretett királyunk fejére Szt. István koronáját. Holnap lesz évfordulója annak a dicső napnak, a mi-

kor a király kibékült nemzetével és eljött hazánk fővárosába, hogy magát hű nepe által megkoronáztassa.

Nagy ünnepe a nemzetnek e nap, de kétszeres nagy ünnepe most, midőn a nemzet ezredeves ünnepet ül. Ez ünnep fénye bevilágítja az egész hazát, elhat az a legkisebb kunyhótól, a legnagyobb és legdiszesebb palotáig és meleg sugaraival felelel a szivekben a szeretet szent tüzét a legforróbb szeretet a király és trón iránt. A holnapi napon mutatja be a hű magyar nép legbensőbb ragaszkodását és hűségét a trón és szeretett királya iránt.

A Kárpátoktól le Adriáig minden szív egy érzelmetől van áthatva, minden ajk közösen és lelkesen kiált fel: „Éljen a legelső magyar ember, éljen a király!”

Mi is azoktól a magasztos érzelmeiktől áthatva vettük tollunkat a kezünkbe és a koronázás évfordulóján felemeljük szívünket a trón elé, kifejezést adva annak a határtalan szeretetnek és hűségnek, melyet jóságos Urunk forrón szeretett királyunk iránt érzünk, hogy halánkat fejezhessük ki azon bölcs uralkodásáért, melyvel hazánkat fellelő és felvirágoztatni célozza.

A koronázás előtt hazánkban szomorú napok voltak, borús fellegek szállingóztak a haza égboltozatán, elzárva a nemzet elől az élet napsugarakat. A nemzet meg volt fosztva alkotmányától, szabadságától és függetlenségétől. Hanem a magyarnak ősi erénye mindig a jog és igazság érzete volt, ebből a nemes erényből merített minden magyar ember erőt és vigaszt a sors elviselésére.

Az igazság győzött, a koronázás alkalmával virradt ránk ismét a nap, hazánk visszanyerte alkotmányát és jogait — a nemzet szabad lett.

Ennélfogva nagy hálával és szeretettel tartozunk királyunknak. Ezt lerovandó pedig, kötelességünk a trón iránt szeretettel és ragaszkodással viselkedni s folyton ápolni a hűséget királyunk iránt, mint legszebb erényét egy nemzetnek. Ez a hitvallás legyen előttünk szent és ebben a vallási meggyőződésben emeljük fel imánkat a Mindenhatóhoz, hogy szeretett és jóságos királyunkat a haza és a nemzet dicsőségére és boldogságára az élet legvégső határáig éltesse.

Erschinger János.

Még néhány szó a rendőrségről

Lapunk múlt számában „Az ujjest-rákospalotai rendőrség” cím alatt megjelent cikkünkben a többek közt említett tettünk arról, hogy a piacon az elelmiszerek egészségi szempontból való megvizsgálását senki sem ellenőrizi s ott ezt a rendőrség hibájánál és mulasztásánál róttuk fel. Utobb azonban illetékes helyről nyert értesítés szerint ez a hatáskör nem a rendőrségé, hanem az elsőfokú közegészségügyi hatóságot — tehát a főszolgabíró s ennek utján a községi előjáróságot illeti meg. Amidőn ezt itt kijelentjük, egyebekben álljuk a cikknek idevonatkozó részét, mert tény az, hogy az elelmiszerek egészségi voltára itt senki sem ügyel fel, s az 1876. évi XIV. t.-cz. idevonatkozó része itt senki által sem lesz végrehajtva, már pedig olyan piacon mint a miénk, amely forgalmára nézve vetekedik a főváros bármely piacával, ilyen közegészségügyi ellenőrzések mellőzhetlenek. Aki tehát ennek az ellenőrzésére hivatott, am tegye is azt meg.

Az említett cikk további részében a most előfordult gyakori lopásokat és betöréseket említettük fel, az ott felhozottakat a ker. kapitány felvilágosítása után s az ő kertére készséggel igazítjuk helyre, kijelentvén, hogy a tettesek kézrekerítését illetőleg a rendőrség megtesz minden tőle telhetőt s ebbeli tevékenységét többnyire siker koronázza is, — ez magában véve azonban a közbizton-

ságra nézve elmondott nezetünket nem változhatja meg; mert bizony ott, a hol a betörések, lopások gyakoriak, nem lehet a közbiztonság kielégítő; ezeket meg lehetne előzni a többnyire nem helybeli illetőségű csavargók és keles elemek eltolonczoltatása vagy a községből való kitiltása által; elvégre a rendőrségnek a mostani személyzet mellett nem lehet száz szeme, hogy az itt lakó és rendőri felügyelet alá helyezett sok egyének tetteit folyton ellenőrizhesse. Nincs arra sem Rákospalota sem Ujpest községnek szüksége, hogy lakosainak száma ilyenekkel szaporodjék.

Végre felemlítjük, hogy a multkori cikkben jelzett 3 rendőri őrszemeken kívül gyalog és lovas őrszerek ügyelnek fel éjjel mindkét község közbiztonságára, ezek azonban a rendőri őrszemek általánosan érzett hiányát legkevésbé sem pótolhatják. Mert ha valakinek bármely okból rendőri beavatkozásra volna sürgős szüksége, kellőszámu rendőri őrszem alkalmazása esetén módjában lenne a legközelebbihez fordulni, míg így az őrszereket kénytelen keresni, ha ugyan feltalálja azt.

Mint hogy lapunk a közérdeket szolgálja, ezeket tartottuk szükségesnek az igazság érdekében felemlíteni.

Ujpesti állami anyakönyvvezetői adatok.

Születési esetek száma a mult heten 35, Halálozási esetek száma 26.

Házasságkötések.

Ma vasárnap:

Schöffner Simon és Holländer Milla, Massina Mihály és Posteiner Karolin, Königsreder Antal és Kis Katalin, Rozenberg Simon és Rozenberg Fani, Korecz Imre és Loszlop Anna, Klima János és Rudolf Maria, Habriger János és Tucsak Zsuzsanna, Israel Izidor és Hendl Sarolta, Ulrich Albert és Heffner Ilona.

Csütörtökön, június 11-én.

Sámuel Kornél és Neumann Laura, Breisch Ebehardt és Mathez Adél, Szekeres István és Nyul Eszter, Hecksch Mor és Eliás Rozalia, Böhm Konrad és Domjahn Lujza, Fett Mihály és Kong Maria, Hoffmann Sandor és Dosu Berta, Kolossa Miklós és Csikós Róza.

Rákospalotai állami anyakönyvvezetői adatok.

Születési esetek száma a mult heten 16, Halálozások száma a mult heten 5, Házasságkötések száma a mult heten 4 pár

HIREK.

— A holnapi hodoló díszmenet utja. A község tájékoztatására közöljük a hodoló díszmenet utját. A menet reggel 9 órakor indul. A király és uralkodóház tagjai a kir. palota erkélyéről nézik a menetet. Díszter, Tarnok-utca, Werbőczy-utca, Bécsikapu-ter, Várfoke-utca, Krisztina-körut, Szena-ter, Ország-ut, Török-utca, Primas-utca, Margit-híd, Lipótkörut, Váci-körut, Markó-utca, Nador-utca, országház: visszafelé: Alkotmány-utca, Váci-körut, Fűrdő-utca, Ferencz-Jozsef-ter, Lánchíd, Albrecht-ut, Palota-ter. E közben: delelőtt fel 12 órakor ünnepi ülés az új országházban a kir. hercegek jelenlétében, délután 2 órakor a magyar országgyűlés ünnepi fogadása a kir. palota nagytermében.

— Ujpest község előjárósága a következő felhívást bocsajtotta ki: „A gyarak tulajdonosai, a kereskedők és iparosok felkértek, hogy f. hó 8-án mint ezredeves fennállásunk ezen nevezetes ünnepén, az új országház megnyitása és illetve a hodoló díszmenet felvonulásának tartama alatt lehetőleg d. e. 10 órától d. u. 1 óráig munkaszünetet tartsanak és üzleteiket zárva tartsák. Ujpest hazafias polgárai, nem ketkedjünk, szívesen és örömmel fognak ünnepelni Öfelségével a legalkotmányosabb királylyal.

— Az ujjesti m. kir. áll. polgari leányiskola évről vizsgálatainak sorrendje az 1895—96. isk. évben. Június hó 5-en d. e. 12—1 óráig evang. vall. hittani vizsgálat I. II. III. IV. oszt. Június hó 6-án d. u. 3—5 óráig francia nyelv-tani vizsgálat I. II. III. IV. oszt. Június hó 9-en d. e. 8—9 óráig róm. kath. és izr. vall. hittani vizsgálat I. A) B) oszt. Június hó 9-en d. e. 9-10 óráig róm. kath. és izr. vall. hittani vizs-

gálat II. A) B) oszt. Junius hó 9-én d. e. 10—11 óráig róm. kath. és izr. vall. hittani vizsgálat III. IV. oszt. Junius hó 9-én d. e. 8—9 óráig ref. vall. hittani vizsgálat I. II. III. IV. oszt. Junius hó 9-én d. u. 2—3 óráig énekvizsgálat I. A) I. B) oszt. Junius hó 9-én d. u. 3—4 óráig énekvizsgálat II. A) II. B) oszt. Junius hó 9-én d. u. 4—5 óráig énekvizsgálat III. oszt. Junius hó 9-én d. u. 5—6 óráig énekvizsgálat IV. oszt. Junius hó 10-én d. e. 8—12 óráig az összes elméleti tantárgyak vizsgálat IV. oszt. Junius hó 10-én d. u. 3—5 óráig az összes elméleti tantárgyak vizsgálat I. A) Junius hó 11-én d. e. 8—12 óráig az összes elméleti tantárgyak vizsgálat III. oszt. Junius hó 11-én d. u. 3—5 óráig az összes elméleti tantárgyak vizsgálat I. B) oszt. Junius hó 12-én d. e. 8—12 óráig az összes elméleti tantárgyak vizsgálat II. A) oszt. Junius hó 12-én d. u. 3—5 óráig az összes elméleti tantárgyak vizsgálat II. B) oszt. Junius hó 13-án d. e. 8—9 óráig tornavizsgálat IV. oszt. Junius hó 13-án d. e. 9—10 óráig tornavizsgálat III. oszt. Junius hó 13-án d. e. 10—11 óráig tornavizsgálat II. A) II. B) oszt. Junius hó 13-án d. e. 11—12 óráig tornavizsgálat I. A) oszt. Junius hó 13-án d. e. 12—1 óráig tornavizsgálat I. B) oszt. Junius hó 13-án d. e. 8 óráig írásbeli magánvizsgálat. Junius hó 13-án d. u. 3 óráig szóbeli magánvizsgálat. Junius hó 15-én d. e. 8 óráig hálaadóistentisztelet. Junius hó 15-én d. e. 9 óráig záró-ünnepély. A kezimunka és rajzkiallítás jun. hó 10—15. bezárólag a vizsgálatok napjain d. e. 8—12 óráig nyitva van. E vizsgálatokra a tisztelt szülők, pedagógusok és tanügybarátok ezennel tisztelettel meghívottnak.

— **Az ujbpesti allami polg. fiiskola záróvizsgájának sorrendje.** Nevezett tanintézetben az évzáró vizsgák a következő sorrendben tartatnak meg: junius 9-én d. u. 3. óráig hittani vizsga az összes osztályokban; junius 10-én d. u. 3 óráig latin-vizsga, d. u. 5 óráig torna-vizsga; junius 11-én d. e. 8 óráig az első osztály vizsgája d. u. 3 óráig a második osztály vizsgája; junius 12-én d. e. 8 óráig a harmadik osztály vizsgája, d. u. 3 óráig a negyedik osztály vizsgája; junius 13-án d. e. 8 óráig a magánvizsgák írásbeli része, d. u. 3 óráig szóbeli magánvizsgák; junius 14-én d. e. 8 óráig hálaadó istentisztelet, utána a tanév ünnepély bezárása. A rajzkiallítás nyitva van az összes napokon.

— **Rajzkiallítás.** A polgári fiiskolában érdekes rajzkiallítás látható, melyről lapunk legközelebbi számaiban külön cikkben érdemlegesen fogunk foglalkozni. Ajánljuk megtekintésre úgy a szakferfiaknak, mint a nagy közönségnek, főleg pedig ajánljuk az iskola előjárónak figyelmébe, mint olyan érdekes dolgot, a mely nagy érdeklődésre érdemes.

— **Felszólítás.** Mindazok, akiknél a Közérdek előfizetésére gyűjtővek vannak, felkeretnek, hogy azokat a lap kiadóhivatalába (Főut 20. Fuchs-fele nyomda) küldjék mielőbb vissza.

— **Az országgyűlési vaissztok összeírása** az e czeletra kiküldött bizottság által több napi munkálkodás után befejeztetett. Az eredmény a tavalyihoz képest, — amikor 1412 választó iratott össze — kedvezőbb. A mostani összeírás eredménye ugyanis: 2258. A szaporodás a cenzus leszállításában leli magyarázatát. Az összeírás eredménye később meghatározandó és közzetendő napon közszemlére fog tétetni, amikor mindenkinek módjában lesz meggyőződnie, hogy felvetett-e abba avagy sem? Ekkor van azután helye a felszólamlásnak: minthogy azonban a bizottság a legnagyobb nyilvánossággal működött s a felvételeket illetőleg a legnagyobb körültekintéssel járt el, nem valószínű, hogy az idén is oly sok felszólamlás adassék be, mint az a múlt évben történt. Jelenkezéseket azonban a bizottság f. hó 10-ig még elfogad. Ujbpest községekben ugyanis számos oly tisztviselő lakik, a kik az országgyűlési választási jegyzékbe az összeíró bizottság előtt fel nem vehetőek, azon indoknál fogva, mivel az összeíró bizottság letezésükről nem bír tudomással. Nehogy így a választási jegyzékből kimaradjanak, ezuttal is figyelmezteljük az érdekelteket, hogy az összeíró bizottság előtt legkésőbb f. hó 10-én kinevezési okmányaikkal jelentkezzenek.

— **Az ujbpesti postahivatal alkalmazottjainak száma** egy kézbesítővel szaporítottatott. Az ideérkezett küldemények száma ugyanis

annyira szaporodott, hogy a jelenlegi létszám annak idejében való kézbesítését nem bírta meg.

— **Az ujbpesti adózók III. oszt.** keresetiadó bizottság tárgyalása f. hó 1-én befejeztetett, a 9 napon át tartott tárgyalások alatt a bizottság kitarlással végezte munkáját, első sorban ki kell emelnünk Nikitics Sandor b. elnököt, ki ismert igazságszeretetével képviselte ugy a község mint az állam érdekeit, hevebb tárgyalások alig voltak, ha voltak is kiegyenlítettte ezt az elnök tapintatosságával. Hogy Farkas Győző a kincstári előadó mily lelkiismerettel s szakértelemmel felelt meg előadó tisztének az commentárt nem kíván, elég ha megjegyezzük, hogy a bizottsággal annyira egyetértőleg működött, hogy 1000 tetelnél két esetben jelentett be különveleményt: szakavatottsága s lelkiismeretes működése által tanujelét adta annak, hogy lehet a kincstár érdekeinek megóvása mellett az adózók jogait is figyelembe venni; habár az előadói tisztelt szigorú kötelességgel teljesítette, működése folyamán meglátszott, hogy humánus ember. A bizottsági tárgyalások befejezése után Lindt János községi bíró a Podruzsik vendéglőben bankettel rendezett, a melyen az összes bizottsági tagok részt vettek. A k. bíró lelkes szavakban köszönte meg az elnök s a biz. tagok fáradságos munkálkodását, melyet a község érdekében végeztek. Nikitics elnök szeretetreméltóságával válaszolván örömenek adott kifejezést, hogy a szomszéd ujbpestiek legjobb akarattal teljesített munkájának eredményét méltatják.

— **Urnapija Ujbesten.** Gyönyörű idő volt esütörtökön a katolikus világ nagy ünnepeinek öröme. Már a kora reggeli órákban sok ájtatos hívő gyülekezett a róm. kath. templom előtt. Az ünnepi szertartás 9 óráig kezdődött. Illek Vincze plébános fényes segédlettel misét mondott, melyen az egyháztanács tagjain és előjáróságán kívül nagy számú közönség vett részt. Mise után megindult a körmenet, melyen az ujbpesti egyesületek és testületek zászlókkal nagyszámban vettek részt. Az ünnep szertartási része csak 11 óra után ért véget.

— **A junius 8-diki hódoló díszmenetben** részt vesz Veszeloovszky Béla rákos-palotai másodikgyűző is, aki Pestvármegye banderiumának díszruháját fogja viselni. Ujbestről számos senki sem vállalkozott ezen díszmenetben való részvételre.

— **Eljegyzés.** Mártonffy Imre az Ujbpesti Közlöny szerkesztője eljegyezte Lazar Riza kisasszonyt Budapestről. Sok szerencsét kívánunk a frigyhez.

— **Népgyűlés Vácztól.** Mult vasárnap Váczon az önnálló vámtérület és nemzeti bank érdekeiben nagyszámu közönség jelenléteben népgyűlés volt. A népgyűlésen Kossuth Ferenc és számos országgyűlési képviselőn kívül a budapesti független polgári kör 40 tagu küldöttsége is részt vett. A szónokok mindegyike erősen érvelt az önnálló vámtérület és nemzeti bank mellett, mely nagy rokonszenvre talált. Gyűlés után az óriási neptömeg kivonult az 1848-ban elesett honvédek sírházhoz, melyet Kossuth Ferenc megkoszoruzott. Ujbestről a népgyűlésen Tóth János, Halasz István Póok János és Erschinger János vettek részt.

— **Az ujbpesti Kossuth Ferenc beteg- és temetkezési női egyeslet** ma vasárnap délután tartja a Podruzsik Ferenc-fele korthelyiségben millenniumi ünnepélyt. A kör tagjai délután 2 óráig gyülekeznek össze a Friedmann József-fele vendéglőben és innét vonulnak ki testületileg a Podruzsik-fele vendéglőbe.

— **Merkur kávéház Ujbesten.** Felhívjuk olvasónkat hirdető rovatunkra, a hol a régi Wachser-fele kávéház új tulajdonosa hirdeti az ujonnan berendezett helyiségek megújítását. A mint mi tudjuk, az új kávéház tisztességes mlatóhely lesz.

— **A főut aszphaltját** eléktelenítő fenyőfa-oszlopok, melyek a telefonvezeték elhelyezésére szolgálnak álltának onnan. Ugyanis a telefonhálózat igazgatósága a vezetékűek a háztetőkön való elhelyezését határozta el s az áthelyezést már legközelebb eszközlik is. Okot erre a lóvasutnak villamossá való átalakítása adott; e vasut vezetékének felállítását a mostani helyen lévő telefonsodronyok gátolták, s így az utóbbiakat áthelyezni kellett.

— **(Csónakosok veszedelme.)** Három fiatal ember: Engel Rezső, Kern Ödön és Bachmann Eerecz mult hétfőn a Dunán csónakázott. Az ujbpesti szunyogsziget közelében csónakjuk a győri gőzhajó elé került, nem tudtak kitérni az útjából: a hajó neki ment a csónaknak és felfordította. Engel Rezsőt kimentették a hullamokból. Kern Ödön és Bachmann Eerecz azonban belefulladtak a Dunába. Bachmannnak, egy teknikusnak a holttestét nemsokára ki is fogták a vízből. A rendőrség most megindította a vizsgálatot, hogy a gőzhajó vezetőit nem terheli-e a felelősség a szerencsétlenség miatt.

— **Siketnema vizsga.** Feldmann Arnold tanító, ki Ujbesten évek óta nagy buzgalommal foglalkozik a siketnema oktatással, mult esütörtökön tartotta meg két tanítványával a vizsgát. A vizsgán megjelent Kárpáti József községi előjáró, Friedrich Vendel és Kiss Béla állami elemi iskolai igazgatók. Megható volt hallani a kis siketnemák szabatos feleleteit, melyek a tanító nagy gyakorlatát bizonyítják. Vizsga végén Kiss Béla igazgató néhány szót intézett a jelenlevőkhez, felemlítven, hogy a közmondás: »nema gyermeknek az anyja sem érti szavát« többbe nem alkalmazható, mert ime a gyermekek szép feleleti megezáfolják e közmondást, amennyiben ezentul nemcsak az anyjuk érti meg a gyermekek szavát, hanem mindenki, mint azt a mai vizsgán a jelenlevők tapasztalhatták, hallva a szegény gyermekek helyes feleleteit, azután köszönetet, mondott Feldmann Arnold tanítónak nagy fáradságáért, ki ugyszólván minden anyagi érdek nélkül foglalkozik lelkesen a siketnema oktatással. Valóban Feldmann Arnold tanító megerdemelné, hogy a társadalom és község támogatná nemes törekveiseiben.

— **Munkasjegyek az államvasuton.** Az államvasutak igazgatósága több oldalról felhangzott kérésem folytán Palota-Ujbpest átlomástól Budapestre a nyugati pályaudvarig szóló utazásra munkasbérletjegyek kiadását határozta el. E bérletjegyek egy hetre szólnak s az áruk 75 kr. Használhatók pedig hétköznapokon egyszeri oda- és visszautazásra. Ezen újítás nagyon czelszerű s az általános közóhajuak megfelelő, mert a vasut közelében lakó s a fővárosban dolgozó számos munkás rövid idő alatt es oleső pénzert járhat be a fővárosba s onnan vissza. Hiszszük, hogy az utazásnak e módját sokan fogják használni.

— **Az alagi nyári loversenyek** junius hó 14., 16., 18., 20 és 21-én fognak a már tavaszszal használatba vett új versenypályán megtartatni; e versenynapokon kerül döntésre a „Rákosi díj“ gátverseny és az „alagi nagy akadályverseny“ is, melyek az alagi versenyeknek két legnagyobb értékű futamát képezik. Dr. Magyar László, a szövetkezett buzgó titkara, lázas tevékenységgel munkálkodik a versenyter jókarban hozatala, a nevezések és a programnak összeállítása körül. A versenyek részletes ismertetésére legközelebbi számunkban visszatérünk.

— **Öngyilkosság.** Ujbesten junius 3-án Susedier Mariska 19 éves varronő, revolverrel négyszer magára lőtt a Deak- és Mária-utcák sarkán lévő lakásán. Súlyos sebekkel beszállították a prof. Karolyi-fele kórházban. Tettének okát nem tudják.

— **Halalozas** Utschig Ferencz ujbpesti polgar esütörtökön reggel 68 éves korában meghalt. A megboldoguit 1844-ben telepedett le Ujbesten mint asztalos mester s tevékeny részt vett a 48-as mozgalmakban. A Vácztól jött honvédekot megvendégelte és hazában szívesen fogadta. Daczára annak, hogy külföldi származásu volt, gyermekeit igaz magyar szellemben nevelte; maga is mindig kivette a maga részét, ha hazafias ügyekről volt szó. A megboldoguit Ujbpest egy régi es derek polgarát vesztette el. Temetése nagy résztvelet mellett mult penteken délután 5 óráig volt. Béke lengjen porai felett.

— **Kiallítás ujság.** E hó 1-től kezdve a kiállítás területén a kiállítás hivatalos lapja jelenik meg »Kiallítás ujság« czimmel. E lap kiadását a sokszorosító iparesoportban résztvevő kiállítók határozta el maguk közt. A lap nem tartalmaz egyebet, mint a kiállítási sajtóiroda hivatalos híreit. Uglátszik a kiállítási sajtó(ó)-iroda keményen dolgozik a hanglelcsinálásban. De kell is!

— **Tűz a kiállításon.** A kiállításon a Karikás-fele magyar csárdában penteken d. e.

feltizenket órákor kigyuladt a konyha felől való oldal náddal borított fala, de a kiállítási tűzoltóság nyomban ott termelt és eloltotta a tüzet és így nagyobb baj nem lévén, az ott játszó cigány mindjárt ráhuzta: »Eg a kunyhó, ropog a nád« stb. A délután folyamán több újpesti is sietett Karikáshoz oltani, - de szomját.

— **A miről a helybeli kapitányság is megfeledkezett.** Az újpesti kapitányság pénteken a várban tartott ünnepélyre szinten kapott kiosztás czéljából bizonyos számú belépő jegyeket és ezeket ki is osztotta, azonban a község legfontosabb tényezőiről, a községi előljárástól és nagyobb testületekről megfeledkezett és azoknak nem küldött belépő jegyeket, a mit az illetők joggal rossznak. Bizony nem szép az az újhuzas.

— **Az »Ujpesti ipartestület« előljárást megerősítve.** A múlt évi márczius hó 24-én tartott közgyűlésen megválasztott ipartestületi előljárást, mely választás ellen többen fellebeztek, az utolsó fórum a kereskedelmiügyi miniszter a választást helyesnek találván, megerősítette és az arról szóló végzés e napokban érkezett vissza az ipartestülethez. A miniszter csak az alelnök választását kifogásolta, a mennyiben az alapszabályok értelmében az alelnököt nem a közgyűlés, hanem az előljárást választja. Talán most már helyre áll a regen ohajtott béke az iparosok között.

Zene és művészet.

— **Berényi Antalné urhölgy,** kinek az operában, az akadémiai záróvizsgák alkalmával történt első nyilvános szereplésekor szép jövőt jósoltunk, beigazolta a hozzáfűzött szép reményeket; mert bár még be sem fejezte tanulmányait teljesen, máris két szerződési ajánlatot kapott. És pedig a berni (Schveicz) és eszéki városi színházakhoz mint első coloraturénekesnő. Részünkről kívánatosabbnak tartanok, ha kellő ösztöndíj mellett a még hátralevő egy évfolyamát elvégezné a zene- és színművészeti akadémián.

Apróságok.

Előnyös ajánlat.

Háziaszony. Hallja Tekéző ur! A lakást csak oly feltétel mellett adom ki ha megígéri, hogy ezután pontosan fog fizetni, mert ha meg egyszer úgy tesz velem, mint két éve, hogy négy hónapi lakberrel adós marad és megszökik irgalmatlanul kiteszem a szüret!
Tekéző. (ősjogoncz) Kérem! belegyezem.

Az ős budavári francia étteremben

»Nem találod barátom, hogy az etelek kissé tulságosan meg vannak borsolva?«
»Oh igen! Valószínűleg a vendéglős

figyelmessé akar tenni az etlap borsos áráira!«

Sürgős.

Nő. Hallottad? Tini ismét el van jegyezve.
Férj. No akkor sietek telefonice gratulálni, nehogy ismét elkésem, mint már őt izben történt!

Molnár és Trill ujszerkezetű körképe

A POKOL.

Az emberi fantázia legnagyobb alkotása Dante Pokla a városi legiti fasor végén körkép alakjában látható. Ez a körkép mérőben új beosztású látványosság.

Fő részei:

1. A lelkek átkelése az Acheronon. 2. A lebegő lelkek. 3. A rézoktók és főszenyék hegye. 4. Dis vár. Az izzó torony. Az égő sírok. 5. Az ember-fák erdeje. 6. A vérfolyó. 7. A tűzeső. 8. Az égő lábak mezeje. 9. Az ostorozottak. 10. Az aranyesuhás barátok körmenete. 11. A mézvárlás. 12. A kigyók földje. 13. A jégvilág.

Megszámlálhatatlan sokaság. Államvilági tájak. Soha eddig nem látott színhatások. A világnak egyetlen áttetsző színekkal és szabad alakokkal szerkesztett körképe.

Látható reggel 9 órától egész nap a király-utcai fasor végén, szemben a kiállítás második főkapujával.

Belépő díj 50 kr.

A városi legiti menő villamos kocsi, omnibusok és lövönatu kocsi megállóhelye.

A Pokol Gárdonyi G. fordításában a körképből vett képekkel illusztrálva minden könyvkereskedésben kapható. Az ára: 50 kr. A nap változó világossága szerint változó színhatások. A tüneményes festészetnek legnagyobb s egész világon egyedülálló alkotása.

Hirdetmény

a fegyveradóra vonatkozó bejelentések tárgyában.

Fegyveradót fizet mindenki a birtokában levő, vadászatra használható löfegyverek után. Az, a ki csak fegyveradót fizet, köteles a birtokában levő s vadászatra használható fegyvereket szám szerint s annak megjelölése mellett: vajjon egy- vagy ketesövűek-e, kijelenteni, a bejelentést lakásának pontos megjelölése mellett sajátkezűleg aláírni és az 1896. évi június hóban ama község előljárástól vagy városi adóhivatalnál benyújtani, ha az adóköteles állandó lakását tartja.

A bejelentés elő szóval is történhetik mely esetben az adóköteles bemondása szerint a bejelentési űrlapot a községi jegyző (városi adóhivatal) köteles kitölteni.

A község (városi) közegek által a fegyveradóról készített kivétési lajstromok a kir. pénzügyigazgatóságának érvényesítési záradékával ellátva a község (város) házában 8 napi közszemlére kitétetnek, hogy azokat mindenki megtekinthesse, netáni felszólamlását beadhassa, esetleg a másokat illető adókövetésekre, vagy esetleges fegyvereltitkolásokra nézve észrevételeit megtehesse.

A felszólamlások és az észrevételek a fent kitünttetett határidő alatt a királyi pénzügyigazgatóságnál nyújtandók be, mely az észrevételek alapján a szükséges intézkedéseket megteszi, a fellebbezéseket pedig a közigazgatási bizottság elhatározása alá terjeszti.

A vadászati jegy iránti bejelentések szintén 1896. évi június havában nyújtandók be az adóköteles (illetőleg kezes) állandó lakására nézve illetékes járási főszolga bírónál (városokban a polgármesternél, Horvát-Szlavonországban az I. foku közigazgatási hatóság főnökénél).

A községi előljárástól.

Hirdetmény.

Vác felsőjárasi főszolgabíró urnak 6507/96. szám alatt kelet rendelete folytán az 1888. évi VII. t.-cz. 188. §-a és a nagymellősságu m. kir. belügyminiszter urnak e tekintelben 40000. szám alatt kiadott magas rendelete értelmében Ujpest községre az ebzárlat f. év június hó 23-ig bezárólag elrendeltetett.

Ennelfogva felhívatik Ujpest község közönsége, miszerint a zárlat ideje alatt mindenki kutyáját zár alatt és megkötve tartsa, utczára csakis marás ellen biztos szájkosárral porázon vezethető. Azon kutyák, melyek ezen tilalom daczára szabadon járnak, kifognak irtatni ezen tilalom árhágásáért a tulajdonosok a legszigorubbán fognak büntetelni.

Ujpest, 1896. évi május hó 20-an.

Községi előljárástól.

NYILTÉR. *

Dr. Führer Simon

ügyvédi irodáját

Ujpest, gyár-utca 13. sz. alatti házába helyezte át.

(* E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.)

MERKUR-KÁVÉHAZ.

Kávéház-megnyitás.

Van szerencsem a n. e. közönség becses tudomására hozni, hogy a főt 38. szám alatt levő kávéházamat a mai kor igényeinek megfelelően átalakítottam és azt

Merkur-kávéház

elnevezése és saját vezetésem mellett e hó 6-an megnyitom.

Midőn ezt a n. e. közönség becses tudomására hozom, nem mulaszthatom el megjegyezni, hogy a legjobb és legszolidabb kiszolgálás mellett kitünő kávéhazitalokkal és hideg buffettel fogok szolgálni és minden törekvésem oda fog irányulni, hogy tisztelt vendégeim meglegedését minden tekintetben kiemeljem.

A n. e. közönség b. pártfogását kérve, vagyok

kitünő tisztelettel

WACHSLER ADOLF

kávéháztulajdonos.

1-3

Kitünő tekeasztalok.

Vendéglő-megnyitás.

Fizel Ferencz volt bérlőmtől jóhirnek örvendett vendéglőmet visszavettem és volt bérlőmtől a Plachy Gyula és özvegy Rudnyánszkyné nagybirtokosok szadai pinczéiben levő borait is átvettem, miáltal azon kellemes helyzetben vagyok, hogy vendéglőmet a legjobb tiszta borokkal nyithatom meg.

Ozián Ferencz vendéglős üzletvezető magyaros jó konyhája és legjobb boraim megismerésére vagyok bátor Ujpest nagyérdemű közönségét bizalommal meghívni.

Kitünő tisztelettel

HALÁSZ ISTVÁN

háztulajdonos

Ujpest, szénapiacson.

1-3